

Opgave 1

Startkapitalen K_0 er 30.000 kr.

Årlig rente: $r = 2,3 \% = 0,023$

Antallet af terminer (år) er $n = 4$

a)

Indsættes i renteformlen fås: $Kn = K_0 \cdot (1+r)^n = 30000 \cdot (1+0.023)^4 \rightarrow 32856.69$

Altså står der 32.856,69 kr på kontoen efter 4 år.

b)

Antallet af år (altså n) ønskes beregnet når $Kn=35000$ kr. Her indsættes i formlen:

$$n = \frac{\log_{10} \left(\frac{kn}{k_0} \right)}{\log_{10} (1+r)} = \frac{\log_{10} \left(\frac{35000}{30000} \right)}{\log_{10} (1+0.023)} \rightarrow 6.77899$$

Der går altså 6,78 år, før beløbet kommer over 35000 kr.

Opgave 2

a)

Det er en retvinklet trekant, så man kan benytte cosinus.

$$\cos A = \frac{\text{hos}}{\text{hyp}} \quad . \quad \text{Det vil sige } A = \cos^{-1} \left(\frac{35}{70} \right) \rightarrow 60 \text{ grader}$$

Dvs. vinkel A er **60 grader**

b)

Pythagoras benyttes:

$$|BE| = \sqrt{70^2 - 35^2} \rightarrow 60.6218 \text{ idet det er en katete der skal bestemmes.}$$

Dvs. $|BE| = \mathbf{60,62 \text{ cm}}$

Arealet af et trapez er $A = \frac{1}{2} \cdot h \cdot (|BC| + |AD|)$, og da der er tale om et ligebenet trapez fås $|AD| = 35 + 70 + 35 \rightarrow 140$. Dvs.

$$A = 0.5 \cdot 60.6218 \cdot (70 + 140) \rightarrow 6365.29$$

Dvs arealet af bordpladen er **6365,3 cm^2**

Opgave 3

a)

Der er tale om en lineær funktion på formen $y=a \cdot x+b$, da prisen vokser med et fast beløb per m^3 vand.

Udgiften som funktion af vandforbruget betyder, at udgiften betegnes y og vandforbruget x . Startprisen for en forbruger at betale er abonnement dvs. $b = 581,25$.

Hældningskoefficienten er det beløb prisen stiger med per m^3 vand, altså 34,15 kr.

Forskriften fås altså til:

$$y=34.15 \cdot x+581.25 \quad \blacktriangleright \quad y=34.15 \cdot x+581.25 \quad \text{hvor } y \text{ er den samlede udgift og } x \text{ er antal } m^3$$

b)

I Holstebro koster $12 m^3$ vand: $y = 34.15 \cdot 12 + 581.25 \quad \blacktriangleright \quad 991.05$ kroner

I Hillerød koster $12 m^3$ vand: $y = 49.38 \cdot 12 + 308.75 \quad \blacktriangleright \quad 901.31$ kroner

For at regne ud ved hvilket forbrug (altså for hvilket x) prisen er den samme i de to byer, må man regne ud, hvor de to grafer for funktionerne skærer hinanden – altså beregne, hvor de er lig med hinanden. Dvs.

$$49.38 \cdot x + 308.75 = 34.15 \cdot x + 581.25$$

Nu sidder jeg med et CAS værktøj, der er det så nemt med solve – se blot her...

$$\text{solve}(49.38 \cdot x + 308.75 = 34.15 \cdot x + 581.25, x) \quad \blacktriangleright \quad x = 17.8923$$

men ellers må man jo isolere i hånden sådan her...

$$49.38 \cdot x + 308.75 = 34.15 \cdot x + 581.25$$

$$49.38 \cdot x - 34.15 \cdot x = 581.25 - 308.75 \quad \text{og da } 49.38 - 34.15 \quad \blacktriangleright \quad 15.23 \quad \text{og } 581.25 - 308.75 \quad \blacktriangleright \quad 272.5 \quad \text{fås}$$

$$15.23 \cdot x = 272.5$$

$$x = \frac{272.5}{15.23} \quad \blacktriangleright \quad x = 17.8923$$

Heraf fås altså, at hvis vandforbruget kommer **over 17,89 m^3** , så er det billigst i Holstebro.

Opgave 4**a) Potensfunktion**

$x=50$. Dvs. $E=0.14 \cdot 50^2 \blacktriangleright 350$ kWh

Dvs. en vindmølle med vingelængden 50 cm producerer årligt **350 kWh**

b)

$y=600$. x beregnes ved formlen : $x = \sqrt{\frac{E}{b}} = \sqrt{\frac{600}{0.14}} \blacktriangleright 65.4654$

Dvs. vingelængden skal være **65,5 cm**, hvis den årlige produktion skal være 600 kWh.

c)

Vingelængden betegnes med x , og vingelængden er 25% større,

dvs. fremskrivningsfaktoren, F_x , for x -værdien er $F_x = 1,25$.

Der gælder sammenhængen for potensfunktioner: $F_y = F_x^a$ dvs. $F_y = (1.25)^2 \blacktriangleright 1.5625$

Omregnes denne fremskrivningsfaktor for y til procent fås $(1.5625 - 1) \cdot 100 \blacktriangleright 56.25$ procent

Dvs. når vingelængden øges med 25%, så vil produktiviteten øges med **56 %**

Opgave 5**a) Indekstal**

Der gælder formlen:

$$\text{Slutværdi} = \frac{\text{Indexslut}}{\text{Indexbeg}} \cdot \text{Begyndværdi}$$

$$\text{Entre}_{2008} = \frac{117}{100} \cdot 191 \blacktriangleright 223.47$$

Der gælder formlen:

$$\text{Indexbeg} = \frac{\text{Begyndværdi}}{\text{Slutværdi}} \cdot \text{Indexslut}$$

$$\text{Index}_{2001} = \frac{145}{191} \cdot 100 \blacktriangleright 75.9162$$

ÅR	2001	2005	2008
Entreindtægter i mio. kr	145	191	223
Indekstal (basisår 2005)	76	100	117

Opgave 6**a) Eksponentiel funktion**

Der oplyses to punkter $(x_1, y_1) = (0, 30)$ og $(x_2, y_2) = (9, 78)$, idet x er antal år efter 1997.

a beregnes ved formlen $a = \left(\frac{78}{30}\right)^{\frac{1}{9-0}} \rightarrow 1.11201$.

(Ja, sådan ser det ud i dette lommeregner program, men a kan altså opskrives på flere måder.)

Dvs. **$a = 1,11201$**

b er allerede kendt, da b er startværdien, dvs **$b = 30$** .

b)

Fordoblingstiden $T_2 = \frac{\log_{10}(2)}{\log_{10}(1.11201)} \rightarrow 6.5287$ år

Fordoblingstiden fortæller, at for hver gang der går ca. 6,53 år indenfor perioden 1997–2006, så fordobles de årlige indbetalinger til arbejdsmarkedspensioner.

c)

Hvert år er indbetalingerne vokset med $(1.11201 - 1) \cdot 100 \rightarrow 11.201$ procent.

Den årlige fremskrivningsfaktor er 1.11201 dvs. den femårige fremskrivningsfaktor er

$(1.11201)^5 \rightarrow 1.70037$

I en 5-års periode er indbetalingerne derfor vokset med $(1.70037 - 1) \cdot 100 \rightarrow 70.037$ procent.

Opgave 7**a)**

Medianen for antallet af solskinstimer i Reykjavik aflæses til **118**.

b)

Først skal tallene ordnes i rækkefølge:

172, 183, 193, 199, 200, 205, 212, 216, 221, 229, 243, 269.

Nu kan man tælle sig frem til kvartilsættene.

Det midterste tal er medianen. Da der er et lige antal,

fås den midterste værdi som et gennemsnit:

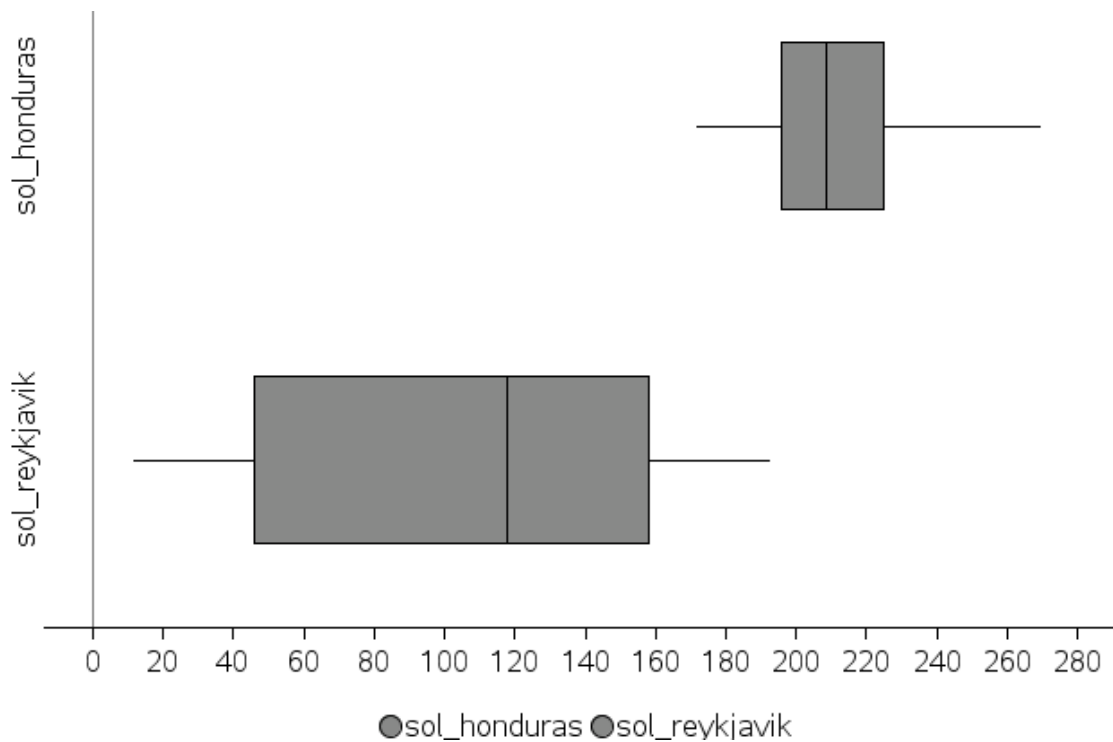
Median: $\frac{205+212}{2} \rightarrow 208.5$

Øvre kvartil: $\frac{221+229}{2} \rightarrow 225$

Nedre kvartil: $\frac{193+199}{2} \rightarrow 196$

Nu kan boksplottet tegnes:

	A sol_honduras	B sol_reykjavik	C
♦			
1	221	12	
2	229	46	
3	269	46	
4	243	118	
5	216	158	
6	172	158	
7	193	192	
8	205		
9	183		
10	200		
11	199		
12	212		

Sammenligning:

Hovedstaden i Honduras har langt flere solskinstimer per måned end Reykjavik.

I 75% af månederne (dvs. 9 måneder) er antallet af solskinstimer per måned i Honduras større end for en hvilken som helts måned i Reykjavik.

Der er langt mindre forskel på antallet af solskinstimer fordelt på de forskellige måneder i Honduras, end der er i Reykjavik.